

har modtaget af Justitsministeren, ikke indeholde det mindste Datum for, at det virkelig forholder sig saaledes, og den Skrivelse, som et æret Medlem af Udvalget hentydede til, troer jeg heller ikke, hvis jeg ikke husker meget feil, indeholder det mindste Spor af et statistisk Datum derfor. Den Forsiktring, at Kjelde ere usunde Opholdssteder, møder meget ofte, men jeg har ikke seet det mindste Spor til et virkelig statistisk Datum for, at det forholder sig saaledes. Udvalget deler iøvrigt ogsaa den Formening, at fugtige Kjelde ere usunde Opholdssteder, og dets Forslag sigter jo netop til at bortlede Grundvandet, hvor det maatte findes; det vil altsaa ogsaa forhindre, at fugtige Kjelde benyttes til Beboelse og andet stadigt Ophold.

Justitsministeren: Flere af de ærede Medlemmer, der have havt Ordet, have udtalt, at det ikke er bevist, at Kjelde ere usunde Opholdssteder; men jeg gad vide, hvorledes dette Bevis skulde føres, navnlig ligeoverfor den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning). Tilveiebragte man nemlig statistiske Oplysninger om, at Mortaliteten var større blandt dem, der boe i Kjelde end blandt dem, der boe andre Steder, saa vilde han jo ikke erkende Rigtigheden deraf; han vilde sige: Ja, de Mennesker leve mindre godt, de vare allerede svagelige eller sygelige, da de toge Ophold i disse Kjelde o. s. v. I denne Henseende respecterer den ærede Rigsdagsmand intet Bevis uden for hvad han selv finder er rigtigt; men jeg troer dog, man i Almindelighed kan opstille den Sætning, at Opholdet i Kjelde er usundt end Opholdet paa et andet Sted i en Bygning. Jeg kan med den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds erkende, at man kan bygge en Kjelde saaledes, at den maaskee kan være ligesaa sund som en Stueetage, og maaskee sundere; men saa ville de Foranstaltninger, de Forberedelser, man maa træffe for at forebygge Usundheden i en saadan Kjelde, medføre en langt større Beføstning end Indrettelsen af en simpel Stue. Jeg erindrer meget godt, at den ærede Rigsdagsmand ved denne Sags 1ste Behandling hen-

viste til Kjelde af en særegen Natur, der blive byggede i England, og at han da opfaste det Spørgsmaal, om det skulde være forbudt at boe i saadanne Kjelde; men jeg havde en vis Mistanke om, at disse Kjelde ikke bygges for at faae en Kjelde i den Forstand, hvori dette Ord her tages, nemlig en bilig Beboelsesleilighed. Det faldt mig senere ind, efterat jeg atter var bleven opmærksom paa denne Ytring af den ærede Taler, at jeg selv har seet, at man her i Landet, og ogsaa hert, omtale, at man i andre Lande bygger kostbare Kjelde, ikke for at boe deri, men for at have kolige Opholdssteder, om Sommeren. Jeg har i en saadan Kjelde paa Landet seet indrettet en smuk Spisestue, som man brugte om Sommeren, og som man ene og alene havde bygget saaledes, for at have den kolig; men det er noget ganske Andet end at bygge Kjelde til Beboelse for de mindre Bemidlede. Om der altsaa endog tilveiebragtes statistiske Data for, at Mortaliteten var større blandt Kjeldeboerne end blandt dem, der boe andre Steder, vilde det, som sagt, Intet nytte ligeoverfor den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds, — og et egentligt Bevis er det jo desuden, som jeg allerede udtalte, da jeg første Gang idag havde Ordet, ikke muligt at føre i denne Sag; det beroer her paa et Skøn. Smidlertid troer jeg dog, at de, der i denne Sag maae ansees for de meest Sagkyndige, ialtsaa ere enige om, at Opholdet i en Kjelde er mere usundt end Opholdet i andre Dele af et Huus, — og, at ogsaa det ærede Udvalg finder dette, fremgaaer jo deraf, at det har opstillet særegne Betingelser for Indretningen af Kjelde. Naar det nu i Bygningsloven for Kjøbenhavn er vedtaget, og jeg ogsaa ved Behandlingen af nærværende Lovudkast i det andet Thing har troet at burde gaae ind paa en Bestemmelse om, at der fra et vist Tidrum aldeles ikke maatte indrettes Beboelsesleiligheder i Kjelde, saa er det ikke saameget, fordi jeg anseer Opholdet i Kjelde for ubetinget usundt, eller mener, at der ikke skulde kunne træffes saadanne Foranstaltninger, at Kjelde kunne blive nogenlunde sunde Opholdssteder; men Grunden dertil er, at det er vanskeligt at paase, at de hertil sig-